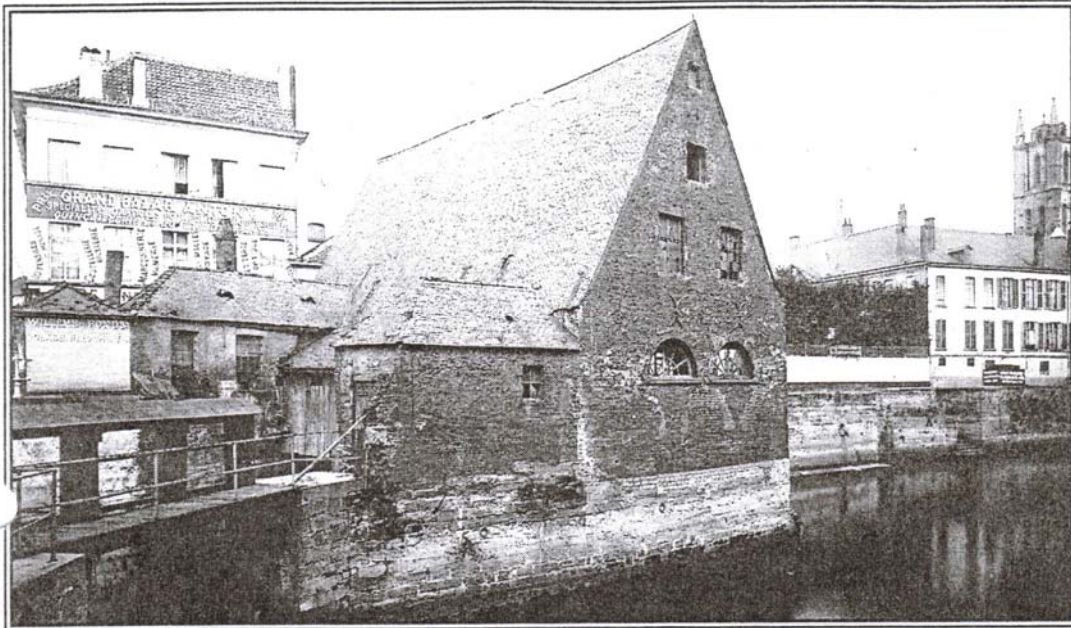

Het plein boven de Schelde (De Gentenaar 18 december 1998)

In de bedding van de Nederschelde bouwde het stadsbestuur eeuwen geleden een watermolen. Deze bleef in dienst tot 1874.

De noorderzijde van het François Laurentplein heette vroeger de Nederscheldestraat, de zuidkant was de Nederscheldekaai. Tussen beide lag de Nederschelde. Hij ligt er nog altijd, maar werd in 1882 overwelfd. Aan de kant van de Brabantdam kwam een standbeeld ter ere van de Gentse hoogleraar François Laurent, die nog in levende lijve zijn naam aan het nieuwe plein had mogen geven. Tot het begin van de jaren 1200 vormde de Nederschelde de zuidelijke grens van de stad Gent. Op de weg naar het hertogdom Brabant stond daar één van de vier stadspoorten, de Brabantspoort. Daarnaast bouwde het stadsbestuur omstreeks 1300 een watermolen. De gentenaars konden er hun graan laten malen. In de tweede helft van de vorige eeuw liep de bedrijvigheid zo sterk terug, dat het stadsbestuur in 1874 besloot de molen stil te leggen.

In 1882 werd de Nederschelde tussen de Brabantdam en het Geeraard de Duivelsteen overwelfd. Deze ingreep maakte deel uit van het Zollikofer-De Vigneplan, dat de hele buurt tussen het Zuidstation en het stadscentrum wilde saneren en moderniseren. Het nieuwe plein kreeg de naam François Laurent. Deze Luxemburger werd in 1836 tot hoogleraar van de Gentse universiteit benoemd en maakte naam met zijn volumineuze publicaties over het burgerlijk recht. Daarnaast speelde hij een vooraanstaande rol in de liberale partij. Hij interesseerde zich sterk voor het stedelijk onderwijs, omdat hij geloofde dat men het arbeidsvraagstuk kon oplossen door het proletariaat goed op te voeden. In die geest pleitte hij voor het invoeren van het schoolsparen en het oprichten van de naschoolse werken. Na zijn dood kreeg ook de stadsschool in Onderstraat zijn naam.

In 1908 werd het Laurentplein een monument ingehuldigd ter ere van deze illustere Gentenaar. Het is een werk van de Gentse beeldhouwer Julius Van Biesbroeck. Naast het beeld van Laurent plaatste hij enkele allegorische figuren: de menslievendheid, de rechtsgeleerdheid, de wijsbegeerte en het onderwijs. Één van de belangrijkste gebouwen op het Laurentplein is het Provinciehuis. De verre voorloper ervan is het steen van Nicolaas Triest, de heer van Ouwegem, dat

keizer Karel in 1543 aankocht als woning voor de proost van het Sint-Baafskapittel. De geestelijke werd er verjaagd door de calvinisten. In die woelige jaren logeerde Willem van Oranje daar wanneer hij in Gent verbleef (daaraan herinnert nog de Oranjeberg). In 1589 kreeg de bisschop het pand cadeau. Hij bleef er wonen tot aan de Franse Revolutie. In 1796 nam de centrale administratie van het departement van de Schelde er zijn intrek. Het gebouw bleek snel onaangepast voor de werking van het provinciebestuur. Toch duurde het tot 1896 voor er een nieuwbouw kwam. Dit complex staken de Duitsers in brand bij hun aftocht in september 1944. de provincieraad moest tot 1957 in de aula van de universiteit en de feestzaal van de Landbouwhogeschool vergaderen. De moeizame heropbouw van het provinciehuis was het werk van de architecten Valentin Vaerwyck en Jean Hebbelynck.

FOTO ARMAND VERSCHRAEGEN

Het François Laurentplein wordt nu gedomineerd door het standbeeld van de Gentse rechtsgeleerde, al rijden en lopen veel mense er achteloos voorbij.